

La sida, any 10

Alvin Friedman-Kien, un dermatòleg de Nova York va pensar ara fa deu anys que alguna cosa passava en veure que apareixia un estrany càncer de pell en vint dels seus pacients, tots ells homosexuals.

Al mateix temps Michael Gottlieb, un immunòleg de Los Angeles, es va veure sorprès en descobrir que una estranya pneumònia afectava ràpidament la comunitat homosexual del seu barri. El 5 de juny del 1981 un butlletí mèdic informava de tots dos casos donant el primer senyal de l'aparició de la sida.

El primer senyal a Occident, és clar. Perquè abans la sida ja estava estesa per Àfrica, on ha esdevingut un dels problemes més greus del continent. Com sol passar, però, si la sida no hagués irromput al primer món amb la força que ho ha fet, segurament no n'estaríem parlant o ens ho miraríem des d'una altra perspectiva.

El fet, però, és que ara mateix deu milions de persones en tot el món tenen la sida i l'Organització Mundial de la Salut calcula que l'any 2000 hi haurà quaranta milions de persones afectades per aquesta malaltia.

En això de les xifres, com sempre, els nombres ballen i no acabe d'estar segur que aquests siguin els bons. Però serveixen per deixar evidenciat que la sida ha deixat de ser fa molt de temps un afer grupal (dels homosexuals,

dels drogaaddictes, del que us done la gana...) i ja és un problema de tots.

La sida ha arrossegat massa mites des dels seus inicis. Quan el 7 de gener del 1983 es va presentar a la comunitat científica el primer cas de malalt de sida heterosexual, en va caure el primer: el que la sida només afectava els gais. Quan Rock Hudson es va presentar públicament com a malalt de la sida, en un memorable programa de televisió amb Doris Day el 15 de juliol del 1985, en va caure un altre: el de la vergonya de tenir la malaltia (que potser encara és el més persistent). El bes de Doris Day a Rock Hudson va fer caure un tercer: els malalts de la sida no són apestats.

Després en vindrien més, alguns terribles: vam descobrir la sida dels drogaaddictes, vam descobrir la sida de transfusions de sang, la sida dels xiquets; vam descobrir la insolidaritat de molts i la solidaritat d'altres; aprenguérem noms de persones que no volien confessar la malaltia i aprenguérem a respectar-los. Aprenguérem també noms d'altres que volien que se sapigués i aprenguérem a respectar-los també.

En definitiva, aprenguérem a conviure, en només deu frenètics anys, amb la sida.

Vicent Partal

Felipe Bonsai Márquez

Després de la lectura d'*El caballo cansado* es comprenen millor les diverses situacions d'ànim per les quals travessa el president del govern espanyol: en més d'una ocasió, i en una d'elles davant el mateix Joan Carles I, Felipe González ha anunciat la seva voluntat de no continuar en la política més enllà d'un termini prudent, inicialment fixat per el 1983 i després allargat per aquest curiós costum de Felipe González que consisteix a proclamar davant la premsa estrangera allò que calla acuradament davant la de l'interior. Els *gusanos gobbelsianos* no mereixen el mateix grau de confiança que els seus col·lègues de fora. El mateix González ha reconegut que algunes de les seves manifestacions a l'estranger han creat entre nosaltres, i sobretot entre la gent del PSOE, inquietuds i nervis que no contribueixen al bon exercici del poder en una societat democràtica. Ara, quan escric aquestes ratlles, el senyor González és a punt d'acabar un llarg viatge al Japó. La segona part del viatge l'ha dedicat sobretot a l'art del bon venedor, a assegurar les nombroses possibilitats que per a les inversions japoneses té l'Espanya mítica del 1993. I les paraules de Felipe González han trobat, en termes relatius, una acollida favorable, mentre que, en les seves primeres declaracions, la primera ministra de França, Edith Cresson, ha proposat l'adopció d'una política

europea capaç d'oposar una forta resistència a la penetració japonesa en el sector de l'automòbil i fins i tot en el *sancta sanctorum* de l'electrònica del multiús. Però això ha succeït en la segona part del viatge. La primera ha tingut una motivació entranyable però estranya. Des de fa uns anys Felipe González, que s'avorreix a La Moncloa ("perdo la meua llibertat per tal que vosaltres tingueu la vostra") ha desenvolupat una notable afició per al creu dels arbres nans d'origen japonès, els cèlebres bonsais. Així, no ha semblat estrany a ningú que en la nombrosa comitiva presidencial figurés Luis Vallejo, encarregat de la col·lecció de bonsais de La Moncloa. Amb ell, Felipe González ha pogut visitar tranquil·lament el prodigiós jardí de Kato. On es troba l'autèntica crema dels bonsais. El cultivador de bonsais acaba desenvolupant unes habilitats, una obsessió per les formes i una recerca continuada del més difícil. L'exaltació de la petitesa, la pressió per empresonar les forces vitals del regne vegetal, no deixen sense efectes secundaris els artistes del gènere. La paciència és una de les qualitats més desenvolupades: i, amb la paciència, la noció que les urgències són coses de gent que no entén l'art dels bonsais. González tornarà del Japó amb una dosi addicional de "cultura del que és viu però petit.

Fabià Estapé

